

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/40/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813226482
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3813226482.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho vo veci starostlivosti súdu o Q. W., nar. XX.XX.XXXX, pozbavená spôsobilosti na práve úkony, zastúpená JUDr. Monikou Podmanickou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Partizánske, za účasti U. S., nar. X.X.XXXX, bytom W. č. XXX, zastúpená Oľgou Briatkovou, tajomníčkou Okresného súdu Prievidza, za účasti zástupcu Okresnej prokuratúry Prievidza, o schválenie právneho úkonu, na odvolanie MUDr. U. B., bytom W., O. č. XXX/XX proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, zo dňa 30.septembra 2014, č.k. 7Ps/7/2013-150, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa neschválil právny úkon a to Darovaciu zmluvu spísanú dňa 17.12.2013 formou notárskej zápisnice na Notárskom úrade v Prievidzi, pred notárkou JUDr. Eleonórou Kohajdovou, č.k. N 1204/2013, Nz 56203/2013, ktorou Q. W., nar. XX.XX.XXXX zastúpená opatrovníčkou U. S., nar. 04.XX.XXXX previedla na MUDr. U. B. vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k.ú. Kocúrany, zapísanými na Okresnom úrade Prievidza, katastrálny odbor na jednotlivých listoch vlastníctva definovaných v notárskej zápisnici podieloch, v ktorých bola vedená daryňa ako vlastníčka nehnuteľností, nachádzajúcich sa v k.ú. Kocúrany.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dňa 20.12.2013 Notársky úrad JUDr. Eleonóra Kohajdová podala na súd podnet na začatie konania o schválenie právneho úkonu a to Darovacej zmluvy zo dňa 17.12.2013. Okresný súd Prievidza uznesením zo dňa 30.12.2013 začal konanie bez návrhu a zároveň ustanovil pre účely konania Q. W. opatrovníka a to JUDr. Máriu Podmanickú, vyššiu súdnu úradníčku Okresného súdu Partizánske. Keďže na pojednávaní dňa 24.01.2014 bolo zistené, že U. S. trpí poruchami sluchu, nie je procesne spôsobilá a preto vzhľadom na jej sluchový deficit jej bola ustanovená opatrovníčka Oľga Briatková, tajomníčka súdu, ktorá s ustanovením do funkcie súhlasila.

Okresný súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že rozsudkom zo dňa 18.03.1998 bola Q. W. pozbavená spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníčku jej bola ustanovená U. S.. Dňa 17.12.2013 formou notárskej zápisnice pred notárkou JUDr. Eleonórou Kohajdovou bola spísaná notárska zápisnica, na základe ktorej Q. W. zastúpená opatrovníčkou U. S. previedla na MUDr. U. B. vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k.ú. Kocúrany. Z výsluchu U. S. bolo zistené, že predmetný právny úkon v mene Q. W. uzavrela z dôvodu, že MUDr. U. B. ako obdarovaná jej pomáhala v poskytovaní starostlivosti o Q. W.. Z výsluchu MUDr. U. B. vyplýva, že Q. W. je sestrou jej matky, vyžaduje si náročnú starostlivosť, na poskytovaní ktorej sa ona podieľa. Ako obdarovaná zmluvná strana dar prijala preto, lebo si ho zaslúžila. Pri poskytovaní starostlivosti vynaložila náklady, ktoré jej takýmto spôsobom majú byť uhradené. Zároveň bolo z vykonaného dokazovania zistené, že dňa 28.05.2014 JUDr. Eleonóra Kohajdová dala podnet na začatie konania schválenie právneho úkonu a

to Kúpnej zmluvy zo dňa 27.05.2014, spísanej formou notárskej zápisnice, ktorej predmet a zmluvné strany sú totožné s predmetom a účastníkmi darovacej zmluvy zo dňa 17.12.2013. Súd prvého stupňa po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 193 O.s.p., § 27 ods. 2 OZ, § 28 OZ. Uviedol, že darovanie nehnuteľnosti nie je bežnou vecou a predstavuje významnú majetkovo právnu dispozíciu, ktorá má v majetkovej sfére osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony podstatný dopad, preto na uzatvorenie takejto zmluvy je potrebné schválenie súdu. Povinnosťou U. S. ako zákonnej zástupkyne Q. W., pozbavenej spôsobilosti na právne úkony, bolo spravovať jej majetok. Súd sa preto zaoberal tým, či predmetný úkon je urobený v záujme Q. W.. Zákonná zástupkyňa pri výsluchu neuviedla v čom má spočívať záujem pozbavenej na darovaní nehnuteľností. Podľa výpovede MUDr. U. B. účelom bolo takýmto spôsobom jej kompenzovať náklady, ktoré jej vznikli v súvislosti s podieľaním sa na starostlivosti o pozbavenú. Z výsledku vykonaného dokazovania vyplýva, že darovaná nehnuteľnosť situovaná na adrese W. č. 3X6 nie je vykurovaná a preto na zimné obdobie Q. W. aj so svojou zákonnou zástupkyňou prichádzali do domácnosti MUDr. U. B., ktorá sa s U. S., resp. sama o pozbavenú starala. V prípade, ak s poukazom na svoj vek a zdravotný stav súdom ustanovená opatrovníčka U. S. už nebola schopná riadne plniť svoje povinnosť a starostlivosť pozbavenej s tým, že pri starostlivosti jej pomáhala Q. U. B., ktorá pritom vynaložila náklady, ich náhradu si nemohla kompenzovať uzavretím darovacej zmluvy. Základnými pojmovými znakmi darovacej zmluvy sú totiž okrem predmetu daru aj bezplatnosť a dobrovoľnosť. Bezplatnosť znamená, že obdarovaný sa nezaväzuje poskytnúť nijakú protihodnotu daru vyjadriteľnú v peniazoch. Darovanie nie je darovaním s príkazom, aby obdarovaný niečo urobil. Dobrovoľnosť znamená, že sa niečo poskytuje inému bez právnej povinnosti mu to poskytnúť. Q. W. s poukazom na svoj zdravotný stav nie je schopná sama právne relevantným spôsobom prejavíť svoju vôľu. Právne úkony v jej mene preto robí opatrovníčka. Predmetnou zmluvou jej účastníci však zastierali iný právny úkon, predmetom ktorého bola úhrada nákladov obdarovanej za doterajšiu poskytnutú starostlivosť. V prípade uzavretia predmetného právneho úkonu nie je splnený jeden z pojmových znakov darovacej zmluvy a to dobrovoľnosť. Z výsluchu U. S. a MUDr. U. B. vyplýva, že daryňa mala mať právnu povinnosť poskytnúť obdarovanej predmet zmluvy a to za poskytnutú starostlivosť. Predmetnou zmluvou teda jej účastníci v skutočnosti zastierali iný právny úkon, ktorého pojmovým znakom je i odplatnosť. Preto súd neschválil predmetný úkon. Späťvzatie návrhu, ku ktorému došlo v priebehu konania je právne neúčinné, pretože konanie sa začalo bez návrhu.

Proti tomuto rozhodnutiu podala včas odvolanie obdarovaná MUDr. U. B., ktorá namietala, že Q. W. mala od svojich rodičov za doopatrovanie a pochovanie rodičovských dom v S. s veľkým dvorom, záhradou a kopanou studňou. Tento jej brat predal po dvoch rokoch pobytu u neho v Opatovciach. Už vyše osemnásť rokov býva v jej dome, ona obom varí, perie, upratuje a vybavuje všetko čo treba za obe, navyše Q. W. je už zbavená spôsobilosti kvôli hluchote a slepote. Starostlivosť o slepého človeka je oveľa náročnejšia ako o takého, čo vidí. Keď prišla do Sebedražia mala iba sociálny dôchodok 150,- eur. Sestra, tútorka Q. W. sa rozhodla pokým ešte žije spísať darovaciu zmluvu u notárky, riešila to JUDr. Lauková, ktorá od samého začiatku pôsobila ako zaujatá. Nebrala do úvahy fakt, že ju brat urobil bezdomovkyňou a jej nízky dôchodok by jej nestačil ani na bývanie, nie to ešte na stravu, drahé lieky a ostatné výdavky. Navyše jej dali s matkou urobiť pomník, hrob pokryť panelmi a na desať rokov vyplatili miesto na cintoríne v Kocúranoch. Q. W. má 95 rokov, je inkontinentná a začína sa u nej starecká demencia, čo zvyšuje nároky na opatrovanie, preto mala za to, že darovacia zmluva je opodstatnená a oprávnená.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadrila zástupkyňa Okresnej prokuratúry v Prievidzi, ktorá uviedla, že odvolaním napadnutým rozsudok považuje za zákonný. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že opatrovníčka U. S., sestra nesvojprávnej uzavrela darovaciu zmluvu z dôvodu, že jej dcéra MUDr. U. B. ako obdarovaná jej pomáhala v poskytovaní starostlivosti o nesvojprávnu Q. W.. Obdarovaná dar prijala s odôvodnením, že si to zaslúži, keďže pri poskytovaní starostlivosti vynaložila náklady, ktoré jej takýmto spôsobom majú byť uhradené. Preto uviedla, že sa stotožňuje s rozhodnutím o neschválení predmetnej darovacej zmluvy, pretože obdarovaní si ňou chceli kompenzovať náklady, ktoré ona a jej matka vynaložili v starostlivosti o nesvojprávnu. Nesvojprávna vzhľadom na svoj zdravotný stav nebola schopná sama právne relevantným spôsobom prejavíť svoju vôľu a preto právne úkony v jej mene urobila opatrovníčka. Vzhľadom na vek opatrovníčky sú pochybnosti, či opatrovníčka náležite hájila pri uzavretí darovacej zmluvy záujmy nesvojprávnej. Preto žiadala rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné ako

vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pričom v návaznosti na § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožňuje.

Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd dodáva, že o schválení nakladať s majetkom podľa § 28 Občianskeho zákonníka rozhoduje súd v konaní, ktoré je upravené v § 176 a nasl. O.s.p.. Podľa § 179 O.s.p. v spojení s § 193 O.s.p., ak je pre platnosť právneho úkonu, ktorý urobil zákonný zástupca za nesvojprávneho potrebné schválenie súdu, súd ho schváli, ak je to v záujme nesvojprávneho.

Uvedené hmotnoprávne ust. § 28 Občianskeho zákonníka súvisiace procesné ust. § 179 v spojení s § 193 O.s.p. nemožno interpretovať inak len, že jeho zmyslom je ochrana záujmov nesvojprávneho, pričom súd autoritatívnym spôsobom potvrdzuje, že právny úkon, ktorý urobil za nesvojprávneho opatrovník ako jeho zákonný zástupca je v záujme nesvojprávneho.

Preto odvolací súd posudzoval, či právny úkon Darovacia zmluva zo dňa 17.12.2013 spísaná formou notárskej zápisnice, uzavretá za nesvojprávnu Q. W. je alebo nie je v záujme nesvojprávnej. Následne zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že takýto právny úkon nie je v záujme nesvojprávnej Q. W.. Uzavretie takejto darovacej zmluvy ohľadom nehnuteľnosti predstavuje významnú majetkoprávnu dispozíciu, ktorá má do majetkovej sféry nesvojprávnej podstatný dopad. Odvolací súd sa preto stotožňuje s odôvodnením súdu prvého stupňa, že v danom prípade by sa jednalo o bezodplatný prevod vlastníctva s tým, že MUDr. U. B. ako obdarovaná prijatie daru z jej strany odôvodňovala náročnou starostlivosťou poskytovanou nesvojprávnej ako aj jej opatrovníčke, pričom takýto dar považuje za finančnú kompenzáciu jej starostlivosti ako o daryňu, tak aj jej opatrovníčku.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvého stupňa, ktorý sa zaoberal základnými pojmovými znakmi daru a zároveň sa stotožňuje s jeho konštatovaním, že takýto právny úkon, ktorý urobila daryňa v prospech obdarovanej nie je v prospech daryne s tým, že rovnako sa odvolací súd stotožňuje aj s konštatovaním súdu prvého stupňa v tom smere, že pri predmetnom právnom úkone nebol splnený jeden z pojmových znakov darovacej zmluvy a to dobrovoľnosť a to za stavu, kedy vlastne tento dar mal kompenzovať starostlivosť poskytovanú obdarovanou daryňu, ako aj jej opatrovníčke.

Preto v konečnom dôsledku bol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdený, pričom vo zvyšku odvolací súd v návaznosti na § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.

Pokiaľ odvolateľka a obdarovaná v odvolaní namieta zaujatosť voči sudkyňi, ktorá vec prejednávala, na takúto námietku odvolací súd neprihliadal a to s prihliadnutím na ust. § 15a ods. 5 O.s.p., kedy ak sa námietka zaujatosti týka len okolnosti ustanovených v § 14 ods. 3 O.s.p. s tým, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, súd na námietku zaujatosti neprihliada a v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Námietky zo strany odvolateľky smerovali len voči postupu sudkyne v prejednávanom konaní, ktorý v konečnom dôsledku preskúmal v tomto konaní odvolací súd a preto na túto námietku v odvolacom konaní prihliadané nebolo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.